

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnap és csütörtökön.

Előfizetés ár:

Hogyedvőre 2 korona 50 fillér. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,

hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttérli közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Feltámadás ünnepére.

Az emberiség legmagasztosabb s egyuttal legigazabb tragédiájának emlékeztére szolgál Husvét. Ekkor történt, hogy keresztre feszített a Megváltó és feltámadott aztán, öröme a búsongóknak és szenvedőknek, haragjára a gazdagoknak és farizeusoknak. Keresztre feszítették, mert jobb, nemesebb és igazabb volt, mint bírái s feltámadott, mert örökkévaló, miként azok a keresztény vallásnak ünnepe a husvét, hanem az egész emberisége, amely ebből a ünnepből láthatja, hogy a jót véglegesen kiirtani nem lehet, — amiképpen nem lehet a rosszat sem. Örökkön tartó a jó is, meg a rossz is. Mióta áll a világ, folyton harcolnak egymással, de egymást elpusztítani nem tudják. Tart a küzdelem, mialatt élünk

is folytatódik gyermekeink és unokáink között. Jézus Krisztus a vezér a gonosz ellen való harcban s győzelmes vezér, mert a gonoszat nem hagyja elhatalmasodni a jó fölött.

Mind, akik hisznek benne, feltámadnak. Véle együtt és lelkükben megújódva érezik, hogy nem a gonosznak, hanem a Jónak kedvéért jöttünk erre a világra. Érezzük, hogy emberek vagyunk, Istennek fiai, lelkünk, amelylyel le kell küzdenünk a testnek s vének brutális szenvedelméit; lelkünk van, amely szomjuhozza az igazságot és becsületességet, akarátunk van, hogy ha kell, szenvedni is tudjunk Jézus példaadására szerint.

Föltámadás ünnepén minden igaz ember lelke megtisztul s érzi, hogy kell lenni Hatalomnak fölöttünk, amely fölötta áll minden földi gyöngeségnek, minden emberi szenvedelemnek. A földöntúli erő, amely Jézust a világ megváltására készítette, maradéknyi részre elosztva, él minden egyes halandóban, ennél az erőnél fogva támadunk fel és nem pusztulunk el teljesen a sir sötétjében. Égi Hatalom él porlandó testünkben s bármily merész, nagyratörő

is a modern tudomány, ennek a hatalomnak szózatát elnémitani nem tudja, föltámad az bennünk életünk minden nevezetes eseményénél. Ha jó ér bennünket, halát érzünk Isten iránt; ha csapás sújt a porba, éreztük, hogy nem állunk egyedül, mert oldalunkon van a szenvedések iskolájában is az, aki a mezők liliomát táplálja. Nem hagy el bennünket még akkor sem, amikor mi elhagyjuk őt, mert Isten kegyelme végtelen.

Husvétii gondolatokkal teljek meg a létért való küzdelemben reménynyé edzett szívünk. Ünnepejünk áhitattal, mert nem tudjuk, melyik napon jutunk Jézus sorsárai hogy szenvednünk kell ezért, amiért dicsőség illetve meg bennünket, hogy felreértének, elárulnak, eltaszítanak bennünket azok, akikben legjobban bízunk. Nap-nap után látunk magunk előtt ilyen tragédiákat, mert ismétéljük — az élet nem egyéb, mint a jónak harca a rossz ellen. A példát, melyet Ő mutatott a Golgotán, akarva nem akarva követjük mi is és ezért kell bízunk a föltámadásban, amely kiengesztel és megnyugtat.

És ti bűnösök, elesettek, szerencsét-

TÁRCA.

Nincs lelked.

Mikor a lelke odaadtam érted,
Eirugtal, mint egy rossz ebet.
Most térdem csúszva jöss el hozzám
S én nem kegyelmek nekéd.

Azóta, — hej, tíz évé annak! —
A világ nagyot változott,
A férjedből kiábrándultál —
S én férfi, érzem, most vagyok.

Hazug, rövid, cselcsap szerelmek
Nem igaztják a véretem.
En lelket keresek a nőben,
De lelket, banned nem lelek.

Mredj csak vissza az uradhoz,
Nívar, unalmas bár nekéd,
Viseld, amit megérdemeltél:
Nekéz, komény kereszteted.

Kondoros Géspár.

Azok a hősök.

Írta: G. Pap Etelka.

Csak néhány napja, március 15-én ünnepelte meg a magyar nép a magyar szabadság feltámadását. Szóoltak felkötésöntökben, hírlapi cikkekben a férfiak egykori nemes küzdelméről, szabadságharcunknak véresen dicsőséges napjáról. Most, önvédelmi harcunk ünnepének lezajlása után hogy szóljak egy más, vértelen, kevésbé dicsőséges, de talán az akkorinál tövisesebb uton járó újabb önvédelmi harcról, amelyet nemzeti létünk legfélelmetesebb ellensége, a tudóvész ellen indítottunk, hogy szóljak arról a hadseregéről, amely az újabb világtörténelemnek amazoni hadserege, amelyet én toboroztam össze Csongrád megyében, magyar asszonyokból, magyar leányokból, akikre nem csak én, de az egész vármegye népe büszke lehet, akik a tudóvész elleni nemzeti harcunknak legelszántabb katonái lettek.

A szabadság nagyságos ünnepe, a férfiak dicsőséges önvédelmi harcának emlékünnepe lezajlása után jól esik az én lelkemnek a mi asszonyainkról megemlékezni.

A tudóvészszanatóriumjává kiadandó emlékalbumom kéziragyűjteménye késszen állott. Igaz, csak a jó Isten tudja milyen fáradtságos utánjárásra, de mégis az ország legelső egyéneinek emléksorait, irodalmi munkait szereztem meg hozzá, késő unokáink századok múlva is büszkék lehetnek rája.

Egy hadi lobogót bontottam ki a vármegyében. Egy nemzeti létünkért harcoló maroknyi hadsereg hadi lobogóját; ha most erre a zászlóra gondolok, nem jutnak eszembe a kezdet nehézségei a sok méltatlan bántalom, szándékos akadálygördítés a durva irigység részéről, mikor arra a zászlóra tekintek, fanatikus lelkekedés fogja el lelkem és büszke nyugalom.

Mintha csak a kereszties háborúk előestéjén volnánk, a római pápa megáldotta

Tüdőbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza

éven számtalan száz és orvos által naponta ajánlva.

Miképpen értékeljen utánaatokat is kínálnak, kérjen mindenben „Roche“ eredeti orvosságaidet.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

Sirolin

Használ az orvostól és a testőrtől, meggyőzően a köhögést, vésztet, általános károsodást.

„Roche“

Használó orvosai rendelést a gyógyszerárúháza. — Az eredeti orvosságaidet.

lenek, akik az emberek önzése vagy saját hibáitól folytán alul kerültek, forduljatok megtörött lelkeket siralmával hozzá, aki értetek is szenvedett, benneteket is megváltott. Vigaszt csak Ő nyújthat, sebeitek fájdalmat csak Ő enyhítheti, aki maga a Jóság és Igazság.

Két év munkaprogramja.

„Szólt az Ur: legyen világosság és — lőn világosság! —

Ilyen hatalmas szóval teremtette Isten, hat nap alatt a világot, — Isten, akinek mindenhatósága rendelkezett az egész világegyetem minden akkor volt őseréjével.

Kelemen Béla főispán, persze, nem isten, — ilyen gyors tempóban tehát nem is akarhat — hat nap alatt — Szentesből eszményi várost teremteni. Leszállítja hát hatalmi igényét a mindenhatóság kisistenségének azon szerény mértékére, hogy — tisztelettel munkaprogramot ad Szentesnek az eszményi várossá fejlődés céljából és mert a világegyetem őserői sem állanak rendelkezésére, — kijelöli az erőforrásokat is becses pöriratában, amelyekből Szentes a tízéves munkaprogram megvalósításához az anyagi eszközöket merítse.

Ezt a munkaprogramot a főispán két részre osztja. Az első rész megvalósítandó 1908 — 1909-ben, tehát két évben belül; a második rész megvalósítandó a következő nyolc esztendőben. Be fogja pedig mindezt tétőzni a — tizenegyedik esztendőben a — központi városházépítés.

Ezt a hatalmas munkaprogramot bevezeti a főispán az a határozott kijelentése, hogy újabb kölcsön útján csak is olyan beruházásokat szabad és lehet fedezni, amelyek közvetlenül gyümölcsözők, vagyis, amelyek a kölcsön után fizetendő kötelesek kamatozásánál nagyobb hasz-

azt a hadi lobogót, amely alatt együtt állanak József főherceg és Kossuth Ferenc, herceg Borocci Francesco és Váradai Árpád rom. kath. püspök mellett a református Kiss Aron püspök, az ország íróinak színe, java, a megye főispánja nevével, az összes papság és azok, akikről most akarok szólni, négyleteink elnöknői.

Mig az emléksorok után jártam és idehaza a mozgalom megindításán fáradoztam, két egyén biztatása, bátorítása adott mindig erőt az emberfeletti munkához, az egyik dr. Ulár István pápai praefátus, rom. kath. plebánusunk, a másik Nagy Ferencné jótékony négyleteink elnöknője volt, ők biztattak, bátorítottak, ha valami méltatlan bántalom elkeserített, ők segítettek, ahol csak hatastörük megengedte legtöbbet, azután, ha mégis elbátorítlanított a rengeteg sok akadály, az édes anyám állott előlem a biztatással, csak egy szót, egy élesen szívbem metező szót szólott a virágkorában, fiatalon elhalt, porraiban is balványozott apámnak, szépséges kis testvéreimnek halálküszömeiről, a mi vesztéseinkről, az ő özvegyiségem, az én

not hajtának; — továbbá az a többszörösen hangsúlyozott másik kijelentése, hogy ez az egész városfejlesztési program a községi pótdó tovább ujab emelése nélkül hajtandó végre.

»A képzelet gyors, merész röptű sas,
Elfárad mégis, mire odaér...«

mondja a költő mert tartok tőle, hogy a közönség legmerészebb röptű képzelete is belefáradna, ha egyszerre ölelném itt fel előtte az egész tízéves munkaprogramot, — eluljárójában megmaradok az első két évre főispánilag előírányzott munkakörben.

Ezek szerint az első két évben, tehát 1908 — 1909-ben fel kell építeni a mai kor állategészségügyi és közegészségügyi követelményeinek megfelelő új vágóhidat, fel kell építeni a polgári leányiskolát, ki kell kövezni a vásárteret, létesíteni kell két külterületi orvosi és két külterületi szülész-női állást s ezeknek megfelelő lakást építeni, át kell alakítani a járványkórházat, fel kell állítani két új ovodát és ki kell egészíteni a tisztviselői státust.

Erőforrásunk mindezekhez ma, — miután közjövdelemünk a mai tényleges közszükségletet sem fedezik — az a dófi z e t ő p o l g á r o k z s e b e.

Igen ám, de a főispáni pörirat új erőforrásokat bugyogtat fel nekünk. Nevezetesen rámutat arra, honnan kell vennünk — pótdó emelés nélkül — az eszményi várossá fejlődéshez szükséges anyagi eszközöket.

Ezek az erőforrások, ő szerinte: Fábiansebestyén és Magyartés községnek Szentesbe bekebelezése, mi által — számítássa szerint — minden adózó polgár adója 10 százalékkal fog kevesedni; — a községi takarékpénztár alapítása, melynek évi tiszta nyeresége a város rendes jövedelmét képezve, a pótdót szintén apasztaná; — a városi

téglalepülézetembe hozása, amit — értéslései szerint — tanulmányai alapján a város gazdasági tanácsnoka föltétlenül előnyönsnek és a közjövdelem fokozónak talál és végül — ipartelepek teremtése, gyárak létesítésének elősegítése.

Sorba veszem a két éves munkaprogram teteleit, mennyiben fedezik a főispán ama kifejezett akaratát, hogy újabb kölcsönöket csak gyümölcsöző, kamatozó beruházásokra szabad felvenni és az ő eszméit pótdó emelés nélkül kell megvalósítani, aztán párhuzamba állítom majd ezeket az általa kijelölt új erő-, vagy helyesebben jövedelmi forrásokkal.

Építsünk új, a kor igényeinek megfelelő közvágóhidat. Nem kertelek és megállapítom, hogy ez tényleg gyümölcsöző, kamatozó befektetés. A tőkét hozzá tényleg kölcsönrel kell fedeznünk, de az új közvágóhidhoz központosítva a sertés- és lúdvágást és a telepen létesítve a vele kapcsolatos összes gyümölcsöző intézményeket, a befolyó díjak okvetlenül födözni fogják az építési kölcsön annuitását, sőt talán egy kis jövedelemhez is juttatják idővel a várost. Ez így igaz. Csakhogy az eszme nem új — és nem is a Kelemen Béla főispáné. A város előjárósága régen foglalkozik ezzel az eszmével, a kivitelre kész terve is van, amelylyel eddig csupán azért nem állt a képviselőtestület elé, mert bölcsen tudja, amit a főispán felejtteni látszik, hogy — aki sokat markol egyszerre, az keveset szorit.

Építsünk új polgári leányiskolát. Bizony erre nagy szükség volna. De pénzünk nincsen. Az építés költségét kölcsönrel kellene fedezni, hogy ez a kölcsön hogyan, miben hozná meg a kamatját: ezt véges emberi elmém felfogni képtelen. A közvetett hasznát ennek az építkezésnek áttermem, de a közvetlen, kamattjöv-

három éves koremban kezdődött árvaságomnak keserű napjairól, csak egy szava kellett, hogy vérembe szálljon a gályarab Selyesi István püspök dédapámnak fanatikus lelkesedése, vakmerő bátorsága, akkor — ha azok a szentesi temetőben emelkedő sírdombok, azok a fehér koporsók eszembe jutottak — már tudtam volna, ha kell — vértanuja lenni is a tudóvész elleni küzdelemnek.

Az album tartalma készen állott, most már csak az előfizetők gyűjtéséről kellett gondoskodni. Hát öszintén szólva, ettől a résztől féltem én az ügynek legjobban. A rossz termés Isten csapása porig szította a múlt évben a csongrádmezei gurdákat. Az uri nép, a hivatalnok osztály túltérhelve, azon gondolkotam, hogy fogunk mi ettől a néptől, jelenlegi helyzetben pénzt szerezni. A három négyleteink elnöknőihöz, Nagy Ferencnéhez, Bánfalvi Lajosnéhoz, Mojsáik Lajosnéhoz fordultam, ők tapasztalabbak, járatosabbak az ilyen dolgokban és ami fő mind a három asszonyban meg volt az őszinte jóindulat az ügy iránt. A jótékony négylet elnöknél, Nagy Ferenc-

nél jöttünk össze egy dé után tanácskozássra. Mióta hozzakezdtém a mozgalom szervezéséhez, ilyen bátoraltan egy pillanatil sem voltam, mint akkor. A négylet elnöknők abban állapodtak meg, hogy kiosztják az előfizetési leveket utcák szerint fiatal leányoknak, hogy szerezzük meg az előfizetéseket, én a magam részéről egy cseppet sem hittem az eredményben. Jó Isten — gondolám magamban — azok az elkényeztetett, érzékeny, művelt lelkű leányok hogy állanak neki a kéregetésnek, biztosra vettem, hogy az első sértő visszautasítás után cserbe hagyának.

És nem hagytak cserben. Nagy Ferencné a saját unokáját, polgármesterünk szép hajadon leányát is kijelölte a házról-házra való járás nehéz szerepére s példája nyomán a város legelső leányai vállalkoztak az iverkőrtésére, én magam is — bátorítás kedvéért — elfogadtam egy utcát, pedig a legelső utcát, hogy végig járóm. Aki nem próbálta ezt a jótékonycélra való kéregetést, nem is tudja felfogni annak nehézségeit. Három nap «kéregetés» után már nagyon is tisztelni kezdtem az én szépséges bajtársaim kitartását,

delmet hozó hasznát kézzel megfogni, számszerűen kimutatni képtelen vagyok. Ezért is tartom a főispánénál erre nézve szerencsésebb gondolatnak a városi képviselőtestület gondolatát, mely ezt az iskolát az állam tulajdonába átadni határozza.

Létesítsünk két külterületi orvosi és két külterületi szülész női állást, akiknek megfelelő lakást kell építeni. A régi nótá ismétlődik: nincs pénzünk. A lakások telkét ki kell sajátítani, a lakásokat föl kell építeni — kölcsönpénzben. Miben fog az erre felveendő kölcsön gyümölcsöző kamatokat hozni? — eltekintve attól, hogy a két orvosnak a főispán által is kontemplált évi 2400 — 2400, tehát 4800 korona fizetése, a szülészneknek csak évi 200 — 200 korona fizetésével és az emelendő lakóépületek fentartásának, tűzkárbiztosításának, adójának költségeivel együttesen évenként és állandóan — szerényen számítva, évi 5500 koronával terhelni költségvetésünket.

Kövezzük ki a vásárteret. Megint csak nincs pénzünk hozzá; kölcsönhöz kell folyamodnunk, nem is valami csekélyke összeg erejéig és ime, — megint egy tőkebefektetés, amelynek kamatjövödelmét soha nem látjuk, mert hiszen, ha kiköveztük is a vásárteret, magasabb helypénzt vásári alkalmosságokkal sem szedhetünk,

mint egyébkor, ha csak azt nem akarjuk kockáztatni, hogy elveszítjük a réven, amit nyernénk a vámon.

Alakítsuk át a járványkórházat. Miből? Kölcsönpénzből. Hol lesz ennek a tőkebefektetésnek az a kézzel megfogható kamatjövödelme, mely a reáfordítandó kölcsön összeg annuitását fedezze? — Sehol.

Allítsunk két új ovodát. Nem akarom a dolgot túlzásba vinni. Mondjuk: bérházban lesz ez a két ovoda és a fentartási költségek felét fődözi az állam. Szerényen számítva, a mai szentesi bérviszonyok mellett, két ovodának, óvodái lakásnak megfelelő helyiség évi bérösszegét 1800 koronára teszem együttesen, a dologi és személyi kiadások felét — mert felét az állam fedezné, — évi 1700 koronára. E címen felmerülne hát 3500 korona újabb állandó kiadásunk, amit pótdávallal kell fedezni.

Egészítsük ki a tisztviselői státust. Hány személylyel, milyen új állásokkal? A pörirat erre fölületesen mutat rá, azt mondván: szervezni kell egy jogi minősítéssel bíró helyettes rendőrkapitányi állást, szaporítani a rendőrség létszámát és több irnokot kell alkalmazni a központi irodában. Szerényen akarok itt is számítani. A jogi minősítéssel bíró helyettes rendőrkapitányi állásra 2800 koronát a lakbér illetményrel együtt, a rendőrség létszámának hat egyén-

nel való szaporítására, ruha illetményekkel együtt 4700 korona = 4200 korona, két új irnoki állás szervezésére 2400 korona a lakbér illetményrel. Az egész statuskiegészítés költsége tehát 9400 korona.

Most pedig összegezzünk, kihagyván az összegezésből a közbiztonsági építési költségét, mint kamatozó, gyümölcsöző befektetést.

1) Külterületi orvosok és szülész- nőkre személyi kiadás . . .	5250
2) Két új ovoda bérletére, szemé- lyi és dologi kiadásaira . . .	3500
3) A tisztviselői státus kiegészi- tésére	9400
tehát összesen:	18100

mondjuk kereken 1800 korona állandó új kiadás a l terhei meg csak személyi járandóságokban a főispáni pörirat két évi munkaprogramjának kivitele városi háztartásunkat.

Számítsuk ehhez hozzá a nem jövedelmező, nem kamatozó kölcsönökkel fődözendő alkotásokra felveendő kölcsönök annuitását: a polgári leányiskolára felveendő legalább 100.000 koronát, a vásártér kikövezésére 50000 koronát, a két külterületi orvos telkére és lakására felveendő 32000 koronát s a járványkórház átalakítására felveendő 6000 koronát, összesen tehát 188000 koronát, amit — az árfolyam veszteség és költségek betudásával csak 200000 koronás új kölcsön

mert azok kitarítottak. Az elkönyveztetett népel, körülrajongott fiatal leányokból valódi hősök lettek, mint a katona, aki büszkén viseli a hiborban kapott sebet, büszkén emlegették előttem — vértanúi büszkeséggel — ha valami éretlen magyar (főjádalom, sokszor a múltvit osztlánybó) megsértette, vagy kigunyolta vállalkozásukért, s nem hogy elkedvetlenedtek volna, de még bátrabba tette őket az elszenvetett bántalom. Ha mégis valamelyiket túlságosan elkészerítették, előállítottak a mi asszonyaink, a nőegyleti elnökök, Nagy-né, Bánfalviné, akik valamikor maguk is megjárták azt a tövises utat a jótékonyosság nevében. Az ő szavai, az ő példái új lelket öntöttek az eleséggédett harcossa: Csak ilyen hadsereggel, ilyen vezetőkkel lehet győzelemre vinni azt a lobogót, amely megaldott a római pipa, amely alatt egymás mellett állanak József főherceg és az élő Kóssuth, a püspökök és mondhatom nagyon kevés kivétellel most már az egész Szentes és Csongrád városi dérek népe. Mert ez a nép megértette a harcra hívó szót, megérezte a nagy pillanat fontosságát, egy szívvel-élékellettel csatlakozott hozzáik. Vannak utcák, még pedig elég sok utcák, ahol egyetlen ház lakója nem maradt el az aláírók névsorából, nem hiába ártak olyan lelkesedéssel, olyan nemes türe-

lemmel azok a szép magyar leányok. Szentesen csak könnyebben ment a gyűjtés, hanem a testvérvárosban Csongrádon szemékből könny hullott, de a jalkaik büszke mosolyal beszéltek nekem a csongrádi leányok, hogy voltak házak, ahol forró vízzel, lakánállal, bottal fogadták őket. Igaz, hogy az olyan gyászmagyarok kevesen voltak, mert hiszen Csongrád lelkes népe az első hívó szavamra elhozta az áldozatot a haza oltárára, a legszegényebb városévi utcák zsellér népe is elhozta álléleit, csakhogy részt vehessen a honmentő munkában.

Csakhogy az a házról-házra való járás mégis sok helyen tövises út volt, Dr. Szőke, a csongrádi nőegylet titkára, Zelenkáné, a polgári leányiskola tanárnője bizony sokszor elővették minden ékeszólásukat az elkészerített fiatal apostolok megbátorítására, és hogy nem fáradt odaat sem Csongrádon senki hiába, a beérkezett gyűjtő-ívek bizonyítják.

Most a szabadság hajnalhasadtának, a férfiak dicsőségének megünneplése után jól esik rágondolnom a magyar asszonyokra, magyar leányokra, akik nemzetpusztító legfélelmesebb ellenségünk, a tudóvessz elleni harenak voltak olyan dérek harcossai, mint egykor a a híres veresspákosok.

Petőfi, Jókai és a márciusi ifjak, a nem-

zet tündöklő hajnalcsillagának emlékezete után jól esett felhoznom azokat az egyszerű polgárnőket, akik nem hírnévért, nem diadalért vették ki részüket újabb önvédelmi harcunknak, a magyar faj fentartásáért indított küzdelmében

Es akik legelőször csatlakozott hozzám, akit mindenkor mellettem találtam e szent ügyben, rágondozok most arra a Nagy Ferencnére, akinek előntársai mellett talán a legnehezebb szerep jutott, aki fél életét a jótékony ügyeknek szentelte és aki most legelső úttörőül saját bálványozásig szeretett unokáját adta nekem első katonának, hogy abban a maroknyi. De elszánt, diadalmas női hadseregben példát mutasson, milyennek kell lenni a magyar nőnek, mikor a haza hívja.

Most, hogy a vállalat közeledik a befejezéshez, mikor jóleső meglepéssel látom magam mellett Szentes és Csongrád várost, nem jutnak eszembe a kezdet, az úttörés nehézségei, a méltatlanul elszenvetett bántalmak, csak a beérkezett gyűjtőívek eredményét látom és azokat a bajtársakat, akik önként eljöttek hozzám osztozni a faramadkában, sérelmekben és akiknek bátor kitarítása, önzetlen fárdsága segítette nekem meghódítani ezt a két szinmagyar várost.

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2 50 KORONA.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT, mely 6 dobot bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipurálva! 10—1.

GYERMEKEKNEL: Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az étvágy — hízottatja a csontok és izmok fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNŐTEKNEL: Utóleráthetetlen vérképző, gyengélkedőknel erősítő és mirigyoszlató szer — mellbajosoknál megszünteti az izzádat és elősegíti a gyógyulást!

felvételével lehet finanszírozni, vegyük ezt a költséget 4.50 százalékosnak, — akkor ezúton ötven évről további 9000 koronával szaporodik az évi terünk, vagyis 27000 korona évi több kiadást igényel, a legszerényebb számítás mellett is — a közbiztonságtól eltekintve, ez a két éves munkaprogram, aminek fődözsére az alkotás ezen sorozatára fordított befektetéseink egyetlen-egy fillér kamatot sem gyümölcöznének a közpénztárnak.

Ezt az évi 27000 koronát ezek szerint csak kétféleképpen lehet fődözsíteni. Vagy közvetlenül, az adófizető polgárok zsebéből pótdadó kirovással; vagy új jövedelmi források nyitásával.

A főispáni pörirat első két éves alkotásáról van most csupán szó. A további nyolc esztendő alkotási halmazát számításán kívül hagyom, mert ez — vigasztalanabbá tenné a helyzetet.

Melyek ezek a főispáni új erőes jövedelmi források?

1) Fábiansebestyén és Magyartés bekebelezése.

Miután ennek a pontnak külön fejezetet szántam, mely egyebek közt a főispán számtani műveletekben való járhatóságát is hivatalos demonstrálni, ettől most eltekintek; annyival inkább, mert ez alig is illeszthető be az azonnal megoldható kérdések és így az azonnal megnyitható jövedelemforrások keretébe; melyek már ebben az első két évben bőségesen bugyogtatnák javunkra a nagy alkotásokhoz szükséges jövedelmet.

2) A községi takarékpénztár létesítése; természetesen a regálékötvények felhasználásával; — önmagának a főispán is megteheti rá a beismerő vallomást, hogy nagyon labilis, nagyon ingatag jövedelmi forrás, melyre végeredményében a város valószínűleg — ráfizetne; mindenesetre azonban kockáztatná vele a regálékötvények ma biztos jövedelmét.

3) A téglatelep üzembé hozása, melyre a gazdasági tanácsnok tényleg olyan kecsgető szép tervet készített közjövdelmink fokozása érdekében, hogy azt a város gazdasági szakosztálya, a legutóbb tartott ülésén egyhangúlag — elvetette.

4) Ipari és gyártalepek létesítésének előmozdítása. Széles ez országban, ahol a városok erre sulyt vetnek, és mindennél a városok részéről hozott anyagi áldozatok árán történik, melyek nem közvetlenül a közpénztárnak, hanem közvetve a közjóllét emelésének válnak hasznára és előnyére. Hát éppen Szentés lehetne ez alól kivétel, talán mert nagy vasúti fővonalon, gőcponton, vagy közvetlenül hajózható vízmentőn fekszik? Mert nem fekszik ott. És éppen csak nálunk járna a gyári és ipartelepek létesülése: elősegítése olyan gyümölcöző tökébefektetés-

sel, mely közvetlenül a közpénztárnak hajtana kamatjövedelmet?

Nem gondolnám, hogy ezt Kelemen Béla főispán maga is elhinné.

Az általa számunkra bőségesen telbugyogtatott ezek a jövedelmi források — ha semmi más — is igazolnák azt az állítást, hogy a mi főispánunk fantáziája merész röptű, akár a délibábok hőisé.

Nem jövedelmi források ezek, hanem olyanok, amelyeknek vásárlása a város ráfizetne. A két éves főispáni munkaprogram kivételébe ha belefogunk, ne ezekre, hanem az adófizetők zsebére spekuláljunk csupán; — végrehajtsák megfelelő segítségével ez az egyedül biztos alapunk.

Más nota aztán az: nem roppan-e meg ebbe a városiassá fejlesztésbe az adófizető polgárok dereka.

— is —

A tervezett nagy csatornáról A Dunatisza közti csatornával egy idő óta elhallgattak. A mily mókón vetette magát erre a nyilvánosság az eszme megteremtése pillanatban, annyira nem foglalkozik most avval a sem sajtó, sem a minisztérium. Ma újabb napvilágot látott egy cikk, még pedig szakember tollából: Péterffy Károly hajóskapitánytól. Az eddig tartott értekezletek által elfogadott kiépítési irány tárgyalja cikkében. Azt mondja, először a Budapest és Szolnok közötti csatornát kell létesíteni s azután vezetni csatornát Szegedre vagy Csongrádra. Az ő véleménye szerint csak így lehet életre hozni a teljesen kihalt tiszai hajózást. A hajóskapitány, aki egyébként szerettel foglalkozik a kérdéssel, cikké adja elő érvel:

A Budapest és Szolnok közötti csatorna sokkal rövidebb, mint a másik két irány. Ez pedig minden tekintetben a legmértvőbb faktor. Először, mert itt a legrövidebb csatorna építése is legkevesebb költségre kerül, tehát a főtartása is olcsóbb lesz. Másodszor, mivel a hajók csatornán, tekintettel az engedélyezett mérsékelt sebességre és a sok ki és bezsillipezésre, csak lassan haladhatnak, a legrövidebb csatornán természetesen a legrövidebb idő alatt érnek át, tehát itt a legkevesebb időt veszítik. Harmadszor, a legrövidebb csatornán a legkisebb díjat fizetik a hajók, pedig a csatorna díjak nem igen szoktak olcsók lenni.

Tehát mindenkinek, aki csak némileg is érteni a Tisza vidékét Szolnok fölött és alatt és ösmeri a tiszai hajózást, főt és alant, biztosan tiszta meggyőződése, hogy egy Szolnok és Budapest között létesítendő hajózási csatorna a most ügyszólván teljesen kihalt tiszai hajózást új életre hozza, oly mozgalmas életre, amelynek hatása érezhető volna még a Tivól Tokajban is.

Mily eredmény várható ezzel szemben egy új csatornától, amely Csongrádnál vagy Szegednél ömlene a Tiszába? Ez ugyan alig zavarán a mostani szomorú állapotot. Hisz ott van nem messze Szegedtől, Magyar-Besenél már a Ferenc csatorna és mégis mily gyöngye a vízi forgalom. Ez eléggé bizonyítja, hogy az ezen tájékból induló csatorna nem igen emeli a hajósok érdekét, egyszerűen azért, mert ezen csatorna Budapestig igen hosszú, rajta a lóval vontatott hajó csak lassan halad és ehhez még igen nagy díjat fog fizetni,

Ha másképp nem fog szolgálni közjóknak, a hajózás ugyan édes keveset fog ezen csatornából nyerni. Az meg magától értetődik, hogy a Szolnok fölötti vidékre a szegedi vagy csongrádi csatorna a nagy távolság következtében befolyással nem lehet.

Egészen másképpen áll az arány, ha a csatorna a lehető legrövidebb uton vezeték Budapestről Szolnokra. Mi természetesebb, minthogy az egész közép Tisza vidéke Szegedtől kezdve fölfelé egész Tokajig is hajórajka terményeit s úgy küldi a Tiszán Szolnokig s tovább a rövid, tehát olcsóbb csatornán Budapestre. Először rövidebb, másodsor olcsóbb az út, ez pedig a két fődolog a hajózásnál.

Igaz, ha a Tiszán megy föl a hajó Szegedről Szolnokig, ez is időbe kerül; csak-hogy az a nagy különbség, hogy a Tiszán a hajó éjjel is haladhat akadálytalanul, míg a csatornán a szilipek miatt lehetetlen, továbbá az út a hajózást nem terheli, ezért nem kell a hajónak díjat fizetnie mint a csatornán, végül a vontató gőzös annyit uszályt akaszthat maga után, amennyit csak elbir, a csatornán nem lehet.

A szolnoki csatorna mintegy bűvös csapásra megváltoztatná az oly mostohán elhanyagolt árva Tisza képét. Mily mozgalmas élet támadna egyszerre ott, ahol eddig éveken át nem gőzhajó, de még egy derreglyét is alig lehet látni. Ma külföldi ember látja, hogy az ország szívéen, az ország legmagyarabb, leggazdagabb vidéken keresztül folyó nagy vizen száz és száz kilométer hosszan a hajózásnak semmi nyoma nincs, bámulva, csodálkozva keresi ennek okát, amint bámultak ama külföldi szakértők, akik a szegedi nagy ár víz útján behivatva a kormány által Várados-Naményban egy ott rejtük várákó gőzörsre szálltak s jöttek le a Tiszán tanulmányozni a nagy ár okát.

És hozta őket a gőzhajó lefelé egyik nap a másik után, soka, soká, míg végre sok időre Szeged fölött találkoztak az első gőzhajóval, ez is a kis »Rékocse« volt. Mind azt kérdezte az öket kísérőktől, hogy hát nincs ezen a hosszú, nagy folyón semmi hajózás, semmi forgalom, hát nincs itt kereskedelem? Bizony nem igen lehetett erre a kérdésre megnyugtató okos feleletet adni.

Nem állítom, hogy a Szegedre vagy Csongrádra vezetett csatornának nem lesz haszna az érintett területekre nézve, sőt óhajandó ezen csatornák kiépítése, de csak akkor, ha már a budapest-szolnoki csatorna létezik. Ez a legszükségesebb, tehát ez a legelső a legelső. Minden egyéb ezután következzék.

Ha, — amint látszik, — mindenenron Kecskemét vidékén tervezik a csatornát átvezetni, lehet ezt a szolnoki csatornával is összhangba hozni, amennyiben építtessék a Kecskeméten át Csongrád vagy Szeged felé haladó csatorna úgy, hogy az a szolnoki csatorna közepétől indulna ki. Ez minden bizonynyal szerencsésebb megoldás volna a most dédelgetett tervnél. Mert a vízi utat nagyban oly vidék kapná, amely a Dunától ép oly távol van, mint a Tiszától.

Nagyon óhajandó, hogy a végleges döntés előtt több oly hajós: zakember is meghallgatassék, a ki nemcsak a térképről ismeri a Tisza vidékét és vizét, hanem része volt annak idején a felső Tisza hajózásában is. Akkor talán remélhető, hogy a tiszai hajózás is nyer majd annyit fontosságot, mint egy vicinális vasút és segítségére lesznek

egy oly vidéknek, ahol távol minden közlekedési úttól, saját zsirijában, no meg a sárban ful meg az ember.

Eleven vizet kell a Kurcát változtatni.

Irta: Káló Gyula főmérnök.

Főispánunk a szentesi városházépítési tőrévécek ellensúlyozására, a napokban egy terjedelmes városfejlesztési programot adott közre, melyben a megoldásra váró, — igazán közszükségletet képező alkotások sorozatában, nemcsak a városi színház építését, de a külterületi szállásnép állások rendezését is, — minden más közegészségügyi, — közgazdasági, — közművelődési, és a programban fel sem ölelt közbiztonsági szükségleteket is megelőzve, a Kurcának eleven vizet változtatását első helyen említi fel, — rá mutatva, hogy vagy a felső zsilipet kell Tecséni megcsinálni, vagy pedig a Kurcát a bikaakóknál kell a Tiszába bekapcsolni, mely gazdaságosabb megoldás volna, mint a Körösi erőművi úton nyerni az élő vizet.

Ha a kérdés nem új keletű is, új ama helyes érzékre, valló elv lezögzése. mely szerint az eddig hangoztatott fel fogásokkal ellentétben, a Kurcának élő vizet való állítása Szentes város terhére képezendő közszükségletnek jelesetnek, mert másuttalban a város által megvalósítandók sorozatába fel nem vétetett volna. Ennek konstataciója után, mivel a szóban forgó kérdés maga is foglalkostam, s a Kurcának élő vizet való felrészítését csakis vízemelés útján megoldhatónak én jelentem először, az érdeklődők tájékoztatására az alább következőkben kimutatom, miibe kerülne a Kurcát zsilipelés útján, a városfejlesztési programban jelelt módokat szeriat, élő, friss, eleven vizet, mely a memorandum szerint jólétet, gazdaságot és egészséget teremt, — ellátal.

A Kurca mederfeneke a tenger színe fölött 76-688 mtr-rel felszik; — a nyári kisvizállások idején, amikor az eleven külső víz bebozsajtására leginkább lenne szükség, — a Tisza vizállása a tenger színe fölött 78-451 mtr. vagyis több mint három méterrel magasabb a Kurca medre magasabban, mint a Tisza víz-színe.

Hogy ezt a külső vizet zsilip útján a Kurcába tereljék, először a Kurca feliszapol medrét le kellene mélyíteniük, azután egy zsilipet oly mélységben építeniük, hogy azon a tálnyomás érvényesülése mellett, megfelelő víztömég jusson a Kurcába.

Ha a Kurca medrét csak a nyári kisvizet szintjéig, azaz csak három méterrel mélyíteniük le, akkor az csak színelne azzal, de hogy a mederben számottevő vízfolyás keletkezék, legkevésbé másfél méteres vízborítással tételezve fel, mintegy 5 méterrel volna a Kurcameder alsúlyesztendő.

Az eddigi tapasztalatok beigazolták, hogy a Kurca medrében asott 8—10 mtr. széles vezérárak nem tartható fenn, oldalai beomlnak, az egész csunette feliszapolódik. Nagyobb méretű, legalább 20 méter fenék szélességű kettős hajlású, oldalrészükkel ellátandó lejárás lenne tehát szükség, hogy a mederben mozgó víztömég hatása érvényesülhessen, s a magával hozott hordalékat a kellő és folyamán nyert sebességgel továbbítani képes legyen.

Egy 20 mtr. fenék szélességű, 1:2 arányban hajló oldalrészével bíró szelvénynek 5 mtr. mélységben való létesítése, folyó-méreténként 150 köbméter, tehát az egész Kurca kiterjedésében, vagyis 89600 mter hosszban mintegy hat millió köbméter korrái munkával járna, melynek költsége minimális egyetegi árral 60 fillérral számítva, 8.600.000 koronára rúgna.

A megelőző tíz úttaljár, az alattuk levő betoncsövekkel, mint amelyek az eleven vizfolyást megakadályoznák, sőt a medernek ubjón gyors feliszapolását mótánának elő, — eltávolítandók, s azok helyett legalább tíz méteres nyílású állandó jellegű hidak lennének építendőek; egy megfelelő hid építési költsége, tett számításaim alapján legalább 20

ezer koronára tehető, tehát hidak építésére mintegy 200.000 korona lenne fordítandó.

Akár Tecséni, akár a bikaakóknál iránt a volt földi rév fölött egy erőmlesztő, de egyszerűsággal a legteljesebb védbiztonság következményeinek megfelelő, — s ellenanyomó szerkezettel kapcsolatos zsilip lenne építendő, melyen át a külső eleven víz a Kurcába juthat; egy ilyen zsilipnek építési költségét annak mély alapszájára s a megváltozott munkabérek és anyag árakra tekintettel, számításaim alapján 800.000 koronára teszem.

Hasonló zsilip lenne építendő a Kurca alsó végénél is, mert a létező Kurca zsilip sokkal magasabban áll, semmint hogy azon a nyári alacsony vízállások idején felülről be-terelt víztömég lefolyhasson.

A két rendbeli zsilipre 1 millió koronát irányozva elő, az összes átalakítási munkálatok keresztül viteléhez közel 5 millió koronára lenne szükség.

Azt hiszem, ha a memorandumban fel-ölelt összes közszükségletek kielégítésére ekkora összeg állna rendelkezésre, — a városfejlesztési program rögtön módosítottá-nék, s arra való tekintettel, hogy az ármentesítő társulat saját vízi művel útján, a leg-melegebb nyári időszakban is létesített a Kurcában némi vízborítást, — annak élővízzel való ellátásának kérdése, sorrend szerint az utolsó helyre kerülne.

A fentiekben megvilágított iparkodtam, hogy minő áldozatba kerülne a Kurcának zsilipelés útján élővízzel leendő ellátása, még röviden kiterjeszkedem a memorandumban is érintett erőművi berendezésére.

Több mint félszázad óta megzúnt élő vízfolyás lenni a Kurca, s mint holtmeder belvíztározó recipiensül használtatik, de bel-ömlenek Szentes városnak összes lefolyásra jutó esapadéék és szennyvizei is.

A védvonalak kitépítése óta csak a leg-utóbbi években hangoztatják egyekes a régi állapot visszaállításának szükségét, s képz-letben élő szerzett jogokra alapítva, követ-telek Szentes város ezidő szerinti hatóságától azt, amit a volt kormánybiztosság alatt ma-guk keresztül vinni nem tudtak.

Szentes város hatósága, engedve a már-már közhitté vált fel fogásból eredő nyomás-nak, az ármentesítő társulathoz fordult, a Kurca élő vizet leendő ellátása végett. — Az ármentesítő társulat a kérdés tanulm-nyozásával engem bizott meg, s miután be-léltam, hogy az általános meder szabályozás folytán jelentékenyen alászállt nyári külső víz állásokat, mint fentebb vázoltam, csak a Kurcának jelentékenny, s az elrendő célal arányban nem álló nagy áldozatok árán való átalakításával lehetne abba bele terelni, a zsilipes megoldásról lenondva, az élővízzel való felrészítést a bökényi duzzasztó fölött eszközözendő vízemelés útján terveztem.

Ezen tervemtől azonban, mely ezidő szerint a költségvetés viselésé iránti nyilatko-zottáttel végett, Szentes város közönségének van kiadva, — ne varja senki azt, hogy an-nak kivitele esetén minden igény ki lenne elégíthető, mert a költségék lehető redukálása szempontjából az másodperceenkint 200—300 liter vízemelésre lévén alapítva, csakia arra lesz elegendő, hogy szárazabb években a Kurcában visszamaradt víztöméget a posz-ványosodástól megóvja, — mégis annak ki-vitele százezer koronában költségeltetett, nem számítva fel az évi fenntartási és üzemköl-téseket.

Véleményem szerint kár is volna a Kurca élővízzel való ellátásáért nagyobb be-fektetést eszközölni, hanem meg kellene elé-gedni azzal, hogy addig is, míg az belvíz-társulányul felhasználható, az ármentesítő társulat okzerű tiltó kezeléssel, — mint azt a múlt évben és az idén is eredményel esz-közi, — mentül több belvízt raktározoz fel; — a meder fenéke amugy is folyton emelkedőben lévén, előbb-utóbb ebbeli ren-deltetésének sem fog a Kurca megfelelni, — az ármentesítő társulat a tartányt fel-adni, — belvízvíveit átalakítani lesz kénytelen; — a város beltelekéről lefolyásra kerülő vizek hel-lyezéséről pedig az általános városi esat-ornázás keretében, melynek keresztülvitele, a memorandum szerint, nem is oly nehéz

feladat, fog történni gondoskodás, s akkor majd a jelenlegi Kurca medrében, mint azt Békés vármegye területén található nemegy holtmedernél látjuk, — a legintenzívebb kul-túra, a várost övező szakaszon pedig a leg-szebb kertészet fejlődhetik ki, — a későbbi emzedékek már csak mesékből fogja hallani, hogy a Kurcában valamikor vízállások is voltak.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. április 19.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete a f. hó 21-én kedden délelőtt 9 órakor, a túl a kurcái tanácskozó te-remben rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya: a téglalepec hasznosítása tárgyában előterjesztett javaslat, s Szé p Mihály ugyanerre vonatkozó bérletia ajánlat lesz.

— Istentiszteletek rendje a szentesi ref. egyházban. Húsvét első napján délelőtt 9 órakor a templomban predikál Futó Zoltán lelkes, urvacsoari beszédet mond Gerő Lajos lelkes. Kunszentmártonban predikál és urvacsorát oszt Pap Lajos körlelkész. Csongrádon predikál és urvacsoorat oszt: Baróthy István s. lelkes. Délután 3. órakor predikál: Váczy Ferenc legátus. Húsvét másodnapján d. e. 9 órakor a templomban predikál: Váczy Ferenc legátus, urvacso-ri beszédet tart: Baróthy István s. lelkes. A Csongrádmegyeyi közkórház betegének d. e. j 10 órakor, a szentesi városi szegény men-ház spóltjának d. e. 10 órakor istentiszte-letet tart és vacsorát oszt: Futó Zoltán lel-kes. Délután 3 órakor predikál a legátus. Nagypénteken volt a ref. egyházban a szo-keasok konfirmáció, mely alkalommal 180 fű, és 102 leány, összesen 282 vétesen fel-ánnepélyesen a ref. egyházba.

— A munkásbiztosítás. S z t e r é n y i József kereskedelemügyi államtitkár elnöklé-sével a kereskedelmi minisztériumban tanács-kozás folyik az igazságügyi, honvédelmi és kereskedelmi minisztériumok, valamint az állam munkásbiztosítási hivatal képviselőinek részvételével. E tanácskozás tárgya a munkásbiztosítási hivatal ügyviteli és szolgálati szabályzatának a megállapítása. A tanácskozásokat husvét ünnepére megszakítják és kedden folytatják. A kereskedelmi minisztériumban most egymásután kerülnek tárgyalásra a munkásbiztosító pénztárak szabályzatai, mert a miniszter sulyt vet arra, hogy e szabályzatot legkésőbb majus közepéig ki is adják, hogy így a munkásbiztosító pénztárak végleges szervezését sürgősen befejezhessék. — Az Országos Iparegyesület a munkásbiztosításról szóló törvény ellen főmterült panaszok dol-gában adatgyűjtést indított és ez adatok alapján fölterjesztett intézést a kereskedelmi miniszterhez. A fölterjesztésben felsorolja a tapasztalt bajokat s azok orvoslására a kö-vetkező javaslatot teszi: 1) A miniszter leg-főbb felügyeleti jogából kifolyólag rendeje el, hogy az összes szervezeti utasítások, mintalapszabályok és a szükséges nyomat-ványminták, revertesen a tégességi közvel-nyok, nyilvánvalóvártáshoz és bejelentéshöz, hely-szini megvizsgáláshoz, a balesetek beje-entésé-hez és nyilvánvalóvártáshoz szükséges nyomat-ványok a legnévdebb idő alatt ki-écsatassanak. 2. A választott bíróságok alakítását meg B. Az egyes pénztárak között a törvényben ki-mondott viszonyosság kérdését rendezték. 4. Az országos munkásbiztosítási pénztár alap-szabályait abban az értelemben módosítják, hogy a napibészállyalokat különösen az ol-csőbb fokozatokban jobban tagolják szét és

az egyes napibéresztályokon fölül ne a maximális napibér, hanem a valóságos kereset legyen a járulék fizetésének alapja. 5. Hogy a betegségi járulékot ne heti 7 napra, hanem a munkában töltött napok után számítsák. 6. A bejelentésnek csakis azoknak az adatoknak beszoállítását kívánják, amelyeket a törvény mint lehetségetienek előír, a balesetekre nézve pedig no egyáltalán nem csak szeml bejelentés legyen köte, lező. 7. Általában történék gondoskodás arról, hogy a munkabiztosító pénztárak ügyeinek kezelésében rendszer legyen. A pénztárak, mind a téppencek folyósítása, mind a tagoknak járó egyéb szolgáltatások körül eleget tegyenek kötelezettségüknek. A központi vezetésben pedig érvényesüljön a gyakorlati érzék, a tapasztalat, a tudás, amelynek hiányát mindaddig sajnosnak nékülözik. E végbéli a vezetésben hoiyet kellene adni olyan munkaköröknek, akik a munkabiztosítás ügyével gyakorlatilag foglalkoztak.

— Fölterjesztés egy fejeletim ügyben. Közudomás, hogy Kelemen Béla dr. főispán, a Sentes városának általa megtartott kömgazgatási hivatalvizsgálat alkalmával fejeletim vizsgálatot rendelt el Bugyi Antal főjeggyő ellen, a mezőrendőri ügyekben végzett hatósági eljárása közben általa állítólag elkövetett szabálytalanságok miatt és hogy a vizsgálat megjelítését Cicatricis Lajos dr. állapant bírá meg. Mint annak idején megtört, az alsópán a vizsgálatot megtartotta és annak eredményeképpen Bugyi Antal főjeggyő nemcsak fömentette de hozott határozatában külön ki is emelte a nevezett főjeggyő hivatali buszóságát, szorgalmát és kötelességűdását. Ezt az első löko határozatot az alsópán, természetesen közölte Kelemen Béla főispánnal is, aki — értesülésünk szerint — a fömentő határozatot most megfölebbeste.

— Huavéti látogatás. A debreceni református főiskolának a huavéti szent ünnepekre kiküldött ünnepkövete Váczy Ferenc sküdt fejeletim, gimn. segédtanar. Ajánljuk a református hívek jótevő szeretetébe.

— Átmenet a házalási szabályokban. Minthogy az új házalási szabályoknak átmenet nélkül való életbeáprétése következtében mindazok a házalók, akik kereseti tevékenységüket azelőtt Ausztria területére is kiterjesztették, válságos hegyzete jutottak, a kereskedelemtügyi miniszter megjelöle átmeneti időnek a viszonyosság alapján való biztosításával az osztrák kereskedelemtügyi miniszterrel való megállapodás alapján érdeinte, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén állandó lakhelyiél bíró és nem kedvezményezett vidékbéli azon házalók, akik 1908. évi január elejé elött az illetékes osztrák hatóságtól szabályszerű házalási engedélyt nyertek, illetve akik korábban nyert házalási engedélynek érvénye ezen időpont elött meghosszabbított, úgy-szintén azok, akik házalási engedélyük meghosszabbítása iránt folyamodványukat a jelzett időpont elött nyújtottak be az illetékes hatóságok, a házalókönnyük, illetölég az abban feltüntetett érvényességi idő lejártáig, de számiesottra az 1908. év végéig is. a magyar szent korona országainak területén is házalásnak. Masfelöl az osztrák kereskedelemtügyi miniszter is hasonló érteimű rendeletet bocsátott ki a magyar szent korona országainak területén állandó lakhelyiél bíró, nem kedvezményezett vidékbéli házalókna a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén való házalathatására nézve.

— A esábitó ügynökök ellen. A földmívelésügyi miniszter utasította az összes törvényhatóságokat, hogy azok az engedélylyel nem bíró ügynököket, akik külföldi gazdaságok részére magyar gazdasági munkások közvetítésével üzletszerűleg foglalnak, szigorúan üldözzék és büntessék. A miniszter tizenöt napi elzarast, vagy 600 korona büszgot szab ki ezekre az ügynökökre.

— A »Református Énekkar« az oroshási ref. egyháziól megjelölt kapott május 10-én az építendő templomajr javára tartandó hangversenyen való körömműködésére

Az Énekkar a meghívást elfogadta, s május 10-én át fog rándulni tagijával. A hangverseny számának kiemelkedő pontjai lesznek Szabolcska Mihály és Futó Zoltán ref. lelkesek szereplései is.

— Állami jutalmak ipari munkásoknak. A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűségess szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal érre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5000 a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére, melyhez váromegyének is tartozik, és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztanak ki megfelelő ünnepelességgel. A kitüntetett munkások mind-egyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismérő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatlöl és a utalmak kiosztása a kamara föladatát képezvén, felkéri a kamarai elnökség a kerület munkaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkások névsorát, — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemeiséget bizonyító adatok kíséretében, — kiket a jutalmazásra érdemesekek tartanak. A kitüntetésre való igény előbítételei a következők: Magyar állampolgárság; — tényleges ipari munkában való állandó alkalmazás; legaalabb 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, melybe a tanonc-évek beszámíthatók, a szarvathoz köztött ipari munkában alkalmazotaknál a teljesen betöltött évadok teljes éveikkel egyenértékűeknek tekintetnek; a rendszer munkabér, vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvél, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A költségen felszerelt ajánlások legkésőbb 1908. június 15-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

— Az influenza veszedelme a test erővesztéséből ered és gyakran komoly, rosszindulatú következményei vannak. Igen fontos tehát, hogy az influenza tartama alatt és utána a gyors erősbödsére gondot fordítsunk. Az orvosok véleménye szerint a Ferromanganin az összes erősítő és tépszerek felett áll, mert ize kellemes, könnyen bevehető és még a gyenge gyomoruk is jól elviseli. Rendkívül jellemi az étványt, tápláló voltánál fogva az általános közérzletre kedvező befolyást gyakorol és fokozza az ellenállóképeséget. A legtöbb esetben rövidesen stymelkedés észlelhető. Kiválósgának legjobb bizonyítéka, hogy a vér haemoglobint tartalmazó elemeképpen emelkedik. Ezen kitűnő erősítő és vérképző készítménynek egy csökladban sem szabad hiányoznia. Egy nagy tvegyára 3 kor. 50 fill. Kapható gyógyszerárban vagy Török Józsefnél Budapest, Király-utca 12. Kapható Szentesen; »Magyar királyhöz« címzett gyógyszerárban.

— Öngyilkosság. Egy fiatal asztalos iparos, a 30 éves Bajkai József dobta el magától f. hó 17-én reggel, úgy látszik megunt életét, felakasztva magát lakása padisán. Bajkai József az apjával, Bajkai Keccsel lakott egy házban, ott volt az asztalos műhelye is. Öngyilkossága előbvetése elött reggel még borsent a műhelybe és szülei nem is sejtették, milyen sötét tervet fogalt az elméjében. Ez 5 órákor volt. Egy órával később, mikor az atyja kereste, — már a padisán falán rára kötélen lög testére, mely akkor még meleg volt. Azonnal levagták a kötérlöl. orvosát is futottak, élesztgettek is de hiába, mert Bajkai József akkor már halott volt. Szülei mondják, hogy bár végrezes tettét megelőzően napokig busongott, soha előttünk egy szóval nem említette, hogy életét megjelöle aknával. Öngyilkossága okát hat nem is sejtik, mert a fiatal mester rendezett viszonyok között, közértautozóival békében élt mindig.

— Milyen idő lesz? Metóor írja: április hónapnak még hatralvó csomópontjai 23,—28,—29 és 30-ra esnek, ezek közül a 23-ki csapadékos, a 28-ki hűvös, esetleg

hideg jellegű. Május hónapnak esomópontjai 3—4—7—8—16—20—23—25 és 30-ra esnek, amelyek közül legerősebb hatásúak a 7—16—20 és 25-iek. A 7-ki hűvös, a 16-ki száraz meleg, a 20-ki csapadékos, a 25-ki hűvös, esetleg hideg jellegűek. Május hónap, az eddigieköl eltéröl, inkább száraznak, mint nedvesnek ígérkezik, úgy, hogyha sűrűbb napkitörések jönnének e hónapban elő, akkor túlszáraz lenne és így nem igen vána kedvezölve a terményekre nézve. Május 8-ig inkább esak seles idő várható s ezután száraz meleg, mely időközbe esnek a fagyoszenetek is, amelyek az idénjöl fogják magukat viselni.

— Vítás bűnügy. Még 1906. december 2-án történt Csanyteleken, hogy egy korcsmai verekedés alkalmával Szász Sándort négy másik legény a fején súlyosan megsebesítette. Az ügyesség ezért súlyos testi sértés büntetével vádolta meg Papp Dezót, Bálint Ferencet, Pető Sándort és Búrgés Sándort. A szegedi büntetőtörvénysszéknek a mult évben kellett volna tárgyalni ezt a bűnpört, de mivel a sértött Szász Sándor időközben gyanús körülmények közt meghalt, a tárgyalást nem tartották meg. Szász ugyanis beleölt egy pocsolyába s az orvosok azt állapították meg, hogy a halál a fejsérülés következménye. Szász s, mikor sebéből felépült, mindig szédült s így szédülhetett bele a pocsolyába is. Ezért kerültek aztán a napokban az esküdtszék elé a vádlottak, halálát okozott súlyos testi-sértés büntetével vádolva. A tárgyalást azonban ezúttal sem tartották meg. A törvényték felkérte az ügyet véleményadás végett az országos igazságügyi orvosi tanácsokhoz, hogy a sérülés után lélegré a szédülés okozhat-e halált. Erendeleto továbbá a törvényték a bizonyítás kiegészítését is és az újabb tanúk kihallgatását.

— Tavaszi országos vásárunk tegnap vette kezdetét a jószágvásárral, mely — valószínűleg a busvétli ünnep következtében — a sző szoros értelemben szalmassak mondható. Bar a felhajtás ügy löban miatt szarvasmarhaban és sertésben fölöbtebb gyengye, a kinalat tehát nem valami erős volt, a kereslet még ennek is jóval alatta maradt, mert vidéki idegen kereskedők közül alig egy kettő kereste fel a vásárt és így az árak várakozáson is alul alakultak annyira, hogy a mult évi tavaszi országos vásárhoz viszonyítva, a labasjószágok áraban 35—40 százalékos arcsás állapítható meg. Hét hónapos sertés, hizlalásra való 12—13 forintért kelt és ugyanílyen az árnya a szarvasmarhák és lovak árhanya'asanak is, úgy, hogy még ezen lefokozott árak mellett se volt nagy a forgalom.

* A tavaszi bűbajos szépségeit csak az egészséges ember tudja élvezni. A napsgár, a levegő, virág, a szabad természet minden pompájá csak azok számára virul, akik él ideg-zettel s jó szervezettel bínek. Szomorú azonban, hogy milliók és millió beteges, fáradt, koravén ember jár a tavaszi napsgárban, akiknek biaba tájja fel a szépséget és töld, ök komorak és szerencsétlenek. Érzik magukat. Pedig segíthetnek magukon. A gyökeres gyógyulás moája meg van írva az »Ertekezés a villamos gyögmódról« című könyvben, melyet kívánunk ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az Fiektó Vízlezer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, IV. Kerület-körút 3 félelelet 50.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali)

f. év március hó 26-án tartott 76-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérleget. Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási kötelességük 917014,396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41,095,963 korona és 58 fillére ruptak. Az életbiztosítási osztály díj-tartaléka 81,422,408 K. 19 fill. 264.156,557 korona 24 fillére emelkedett.

A tűzbiztosítási ágban, beleértve a baltöracc- és tükörüveg biztosítást, a díjbevé-

16.585,488,666 korona biztosítási összeg után 27.302,460 korona 49 fillér volt, miből 10.146,474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155,986 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12.269,989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években eszekecsés való díjkötelezvények összege 118.831,852 korona 27 fillér.

A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 8.921,627 korona 66 fillér, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717,649 korona 06 fillérre rugott.

Karokért a társaság 1907-ben 37.472,589 korona 25 fillér és alapítási óta 899.042,935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 173.248,760 korona 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.292,237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300,000 koronát tesz ki, az értékpapírok arólyam-ingadozására alakított tartalék, 12.565,698 korona 89 fillér összegben, továbbá felcímítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az idei áttalálással 1.266,538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741,807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázatossá folytán ez a veszteség az intézetet nem érinthette, mert az a 17.013,704 korona 71 fillért kitevő arólyam-tartalékból nyerhetett leírását. Ez a tartalék ma még mindig 12.565,698 korona 89 fillért tesz ki. Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztültölt kibocsátása, melynek agló-nyereségéből 11.525,000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz eszótaltott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai melyek első rangú értékeknek vannak elhelyezve, az ideai áttalálások folytán 292.979,592 korona 76 fillérről 323.629,347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések — 60.625,971 K. 77 fill.
2. Életbiztosítási követelésekre adott — 26.868,846 „ 08 „
3. Letétmennyezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.017,801 „ 92 „
4. Értékpapírok — 209.404,916 „ 74 „
5. Tárca váltók — 842,350 „ 85 „
6. A részvényesek biztosított adósságelei — 8.820,000 „ — „
7. Készpénz és az intézet követelésai, a hitelezők követeléseinek levonásaival — — — 13.249,457 „ 21 „

összesen: 323.629,347 K. 57 fill.

Ezen értékekből 65-6 millió korona magyar értékekre esik.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viselkednek a

SCOTT-féle Emulsió

íránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető legjobb erősítőszer. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitünő szert kellene használniok, a mikor gyen-

Az Emulsió gék, faradtak és kedvetlenek. VIII. 4—1.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 10 fillér.
Kapható a gyógyszerárakban.

Messaline Radium Louise Taffet

Selyem

és »Henneberg» selyem 75 kr.-tól feljebb, bérmentesen és vámmentesen Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. (1)

Nyilttér

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ ★

Feloldósszerkeztő: BÁNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos »Szentés és Vidéke» könyvnyomda

Csongrád vármegye alispánjától.
2518—alisp. 1908. sz.

Pályázati hirdmény.

Csongrádvármegye törvényhatóságánál megüresedett egy közigazgatási gyakornoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi 10. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 62000—1904 számú utasítás 8. §-ában megállapított fokozati beosztás szerint 1000 korona kezdő segélydíjjal van javadalmazva és annak elayeréséhez az 1883 évi I. t. c. 3. §. ában előírt képesítés kívántatik meg.

A pályázati kérvények kellően felszerelve 1908 évi május hó 15. napjának d. u. 5 órájáig adandók be főispán ur ömeltóságához címzetten alulírt alispánhoz.

Szenteseu 1908. évi április hó 14-én.

Dr. Cicatricis alispán.

Eladó birtok

Szegvár és Szentés között a »Sápi Gát» közelében elterülő »kontra» birtokból 70 hold egy tagban, valamint kis parcellákban is kedvező feltételek mellett örök aron eladó. A birtokban 60 hold kifogáttalan fiatal lucernás van.

Ugyanottan egész nyári használatra; valamint; az első vagyis egy kaszálásra első rendű lucernások vannak jutányos áron hasznonbelen kiadó. — A bérelni, illetve venni szándékozók a helyszínen Kovács József tulajdonostól bővebb felvilágosítást nyerhetnek. 8—1

438. végrh. 1908. sz.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 1024—1. számú végzésre következtében Dr. Berthóky Károly ügyvéd által képviselt Szikula és Fridrich oroshádi szeg javára, Füstli Molnár Lajos szentesi lakos ellen 1000 Kor. s jár. erejéig 1907. évi július hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogalt és 1146 koronar becsült következő ingóságok, u. m. házi bútorok, gépmozdony és másféle tárgyak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírósig 1908. évi V. 2714. számú végzése folytán 1000 kor. tókekövetelés, ennek 1906. évi május hó 12. napjától járó 5 százalékos kamatai, egy harmadszázalék váltódíj és eddig összesen 79 kor. 10 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig, Szentésen, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1908. évi április hó 27. napjának délelőtti 9 órája határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel elő megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szentésen, 1908. évi apr. hó 12. napján.

Végh Sándor
kir. bír. végrehajtó.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legújnyosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepőlgépek,

szalmakaszalozók, jégány-csepőlgépek, hóere-csepőlk, tisztító-rostók, kőnkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapók, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemles aczél-ékek, 2- és 3-vasu ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Rendszeres takarékoság.

Értesítés.

A Hódmezővásárhelyi Népbanknál H.-M.-vásárhelyen heti 1 korona befizetés és csekély pótdíj ellenében

1000 azaz egyezer koronát,

biztosíthat magának minden 20 és 60 év közötti ember, aki az intézetnek újonnan szervezett takarékos biztosi osztyálya előzetes orvosi vizsgálat alapján tagul belép. A befizetések hetenkint teljesítendők, az intézet által takarékbetétként kezeltetnek és 4 százalékkal kamatoztatnak.

E befizetések bármikor felmondhatók, a mely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében a teljesített befizetések vissza fizetnek.

A mennyiben a heti befizetéseit 15 éven át pontosan teljesíti a 15-ik év végén minden **1 korona heti betét után 1000 azaz egyezer koronát kap.**

Ha pedig a befizető 15 éven belül bármikor elhal az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt kedvezményezett kap

1 korona heti betét után 1000, azaz Egyezer koronát.

Részletes felvilágosítást ad és tag felvételeit eszközöl helyben:

CSILLAG JÓZSEF

„Dordrecht” életbiztosító társaság főügynöksége, Kosuth-útca. Dr. Reis ház.

Palaczk sörök

Dréher-féle Kőbányai Serfőzdéből

Világos márciusi 16 kr.

Export márciusi 20 „

Barna sör 18 „

„ 10 üvegnél 16 „

„ kis üveg 10 „

A „Herkules” Maláta tőpsör

10-9. egyedüli elarúsítója

Ifj. Kovács Sándor.

Kiadó házak.

Lövy Henriknek Nyíry- és Hoffr-féle házánál több lakás haszonbérbe kiadó; esetleg mind a **két ház eladó;**

Ertekezni lehet a tulajdonossal.

Alapított 1860-ban

Szentes város legrégebb és legszolidabb ékszerüzlete.

Elsőrangú összeköttetésem folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy mindent közvetlenül gyárhól vásárolva, — arany, ezüst és drágakő ékszertárgyakat és evőeszközöket, gyűrűket, láncokat, órákat és tajték árúkat a Kossuth-téri ev. ref. bérházban levő Ékszerüzletemben a legjutányosabban és a legdivatosabb fazonban szolgálhatom ki. vevőimnek s vállalom arany és ezüst tárgyak javítását.

Csaknem ötven éve a szentesi piacon levő Ékszerüzletemnek látogatása tehát feltétlenül érdekében áll mindenkinek, aki e nemű szükségleteit előnyösen akarja fedezni.

Áraim olcsóságáról és árdim izléses voltáról könnyen meggyőződést szerezhet magának egy vásárlással bárki is.

Szentesen, 1907. okt. hó

26-9

Csillag Armin arany- és ezüstműves.

NOXIN

50-8 Minden jobb üzletben kapható.
Hechsinger Testvérek
BUDAPEST.

Dr. Borotvás Dezsőnek

fábiánsebestyeni, királysági műcsiháti, lapistói és utótóréti földjei f. é. október 1-étől

haszonbérbe kiadó.

Ertekezni lehet Rácz László ügyvédnél Tóth József útca 7.

4647/1908.

Hirdetmény.

A tehenesi és tőkezugyi holt kö-rös partok a 61|905 kgy. határozat értelmében a helyszínen tartandó nyilvános árverésen 1908. április 24-én délelőtt 9 órakor kezdődőleg elfognak adani.

Felosztási terv és részletes feltételek a gazdasági tanácsnoki hivatalban a hivatalos órákalatt betekinthetők.

Kelt Szentes város tanácsának 1908. évi április hó 2-án tartott üléséből.

Dr. Matéffy polgármester.

Eladó ház.

Dallos Szilágyi Imre II. t. 139. számú háza eladó. Ertekezhetni lehet III. t. 516. (III. ker. Kossuth-útca 29) szám alatt.

3-3

Gerőcz Lajos lelkésznek kurczaparti házánál az útcái lakás kiadó.

BENZINMÓTOROK

Kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobílok, útimozdonyok, gőzcséplőgépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök, stb.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

20-8

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE,
BUDAPEST Váci-körút 32.

LEOPOLD GYULA

A hírnevű iprodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra vízözönre készült.

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyuk szem et, borkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle

TYUKSZEMHALÁL

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ

ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Postán szállítja átárát mellett a vegyszert és kémiai laboratórium.

KOSMOS GYŐR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervok

BARTA-féle erdei gyümölcsökből, káposztából, gomba-, bors- és fűszerekből, nemcsak borzival, hanem legkülönbözőbb minőségű szőlő- és almából készült konzervekkel.

Felkai Kőszegváry, Barta József

Felka (Közepmegye). - Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT

(származás, gyomor- és legjobban gyomor- és bélhurut) felelős előnyös gyógyszer, kapható gyógyszerészeknél, 5 üveget 5 K-ért bérmentve szállít előzetes megrendelésre.

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Kis Üveg Ára 320 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerészeknél.

Postán küldi: KOBONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismerett legolcsóbb, legszolidabb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében

BUDAPEST, VII., BAKÓZI-ÚT 30.

készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképezőgépek, anagorai- és olajfestmények. Másolások seljennre, bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Brass, fűzőkék, tü stb., apró üvegfestményekkel. Porcellánba ágyított fényképek sírkövekre stb. Mirelő küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

allegelőkeletesebb emésztőpor

Doboz 2 kor.

Postán szállítódik: FEERER GALAMB-GYÓGYVETŐTÁR BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93

Kapható minden gyógyszerárta drogériában.

Meglepő hatással!

FICHTENIN

a legújabb, szabadalmilag védett, nagy minőségű, erős és láthatóan építő, mint minden más, erős és levetélt és egyéb kerti- és szőlőudvarok (kerti) állatoknak és azok postai áronnal megvásárolható.

Legnagyobb hatású védőorvos emésztő és gyógyító.

Használati utasítás minden kerti állatok számára a kármék ellenében.

Vendéghelyeink: Magyarországi fővárosok:

DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 30. - Telefon 81-81.

BOGDANY

szerelemseje paratlan!

Vasárnapok este 8 óra kezdődik a színház.

BOGDANY S.

színház

Dr. KOVÁCS

KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat.

Téglolya K 1-20

Dr. KOVÁCS gyógyszerárta Budapest, Győr-utca 17.

„Tollal-étkök” ingyen.

Ha fáj a feje használon

azonnal

Beretvási - MIGRAIN - pasztillát,

mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. - Minden gyógyszerárta és drogériában kapható.

Felkai **BERETVÁSI TAMÁS** gyógyszerárta KISPEST, Belső-tér 1.

ingyen postán szállítja 8 doboz rendeléskor.

PÁRIS SZÁRLODA

Szálloda: Ormos Pál

Budapest, VI., Váci-körút 25. sz.

100 szoba 2-3 K-ért felel. Kiszolgálás az állampolgárokra, a katonákra, a munkásokra, a diákokra, a katonákra, a munkásokra, a diákokra, a katonákra, a munkásokra, a diákokra.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

homogénitai rendelő-intézet

MINK betegségeiben szenvedők számára

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

szőlőművelési és szőlőművelési

szőlő és szőlőművelési

szőlő és szőlőművelési

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldit föltűnő hazánk természetes szénsavas vizek királya

A mohai **ÁGNES**-Forrás

Milleniumi nagy örömmel kiültetve. Kitűnő szőlő- és gyógyvíz a gyomorérgést

rögtön megszűnteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata valódi áldás gyomorbetegségeknek.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szénsav tartalmánál fogva nemesak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt **gyógysóknál fogva kitűnő szere a legkülönfélébb GYOMOR-, LEGCSÓ ÉS HÜGYSZERV BETEGSÉGEKNEK.**

Azért tehát

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha gyomor-, bél- és légsóhuruttól szabadulni akarunk. *Dr. Kéthy*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha a vesebajti gyógyítási akarjuk. *Dr. Kövér.*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be. *Dr. Gebhardt.*

Használjuk a mohai Ágnes-forrást, ha májbetegségektől és sárgaságtól szabadulni akarunk. *Dr. Glass.*

Háztartások számára másféltetésnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval teltített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerzhesse.

Kedvelt borvíz. Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben. **Kedvelt borvíz.**

Olcsóbb a szódavíznél.

24-5 **Főraktár: Eisler Lajos és ifj. Kovács Sándor** uraknál.

Trieszti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A »Közgazdaság« rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e czélből hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a »Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az »Első o. általános baleset elleni biztosító társaság« számára.

A szentesi főügynökség:
Szentcs-Vidéki Takarékpénztár.

Pártoljuk a **HAZAI** kereskedelmet!

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antraczit- fogyasztók,
gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek — mielőtt
szükségletüket fedezik, — bizalommal forduljanak 10—3

RADNAY KÁROLY

cézshez
Budapest, Váci-körút 18.

Sürgöny-czim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkiválóbb minőségek, különle-
gességek, összes ipari, gazdasági
és házi célokra.

Interurban
telefon
164.

Gőzszántásra és cséplésre rende-
léseket későbbi szállításra má r
most feladni kérem.

5211—1908.

Hirdetmény

A m. kir. földmivvelésügyi minisz-
ter Urnak 18000—1907. sz. a. kiadott
rendelete alapján felhivatik a gazda
közönség, hogy a sáska, de különö-
sen az olasz és marakkoi sáska fel-
lépését éber figyelemmel kísérje és a
gyanus eseteket a hathatós védeke-
zés megtétele végett a polgármesteri
hivatalban azonnal jelentse be.

E két fajta sáská szines szemlé-
letét a gazdasági tanácsnoki hivatal-
ban és a mezőőröknel megtekintheti
a közönség.

Szentes, 1908. Április 19,

Dr. Mátéfy.
polgármester.

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen

Legjobb **SZÉPÍTŐSZER** a

B. 5—1

FÖLDES-féle **MARGIT** CRÉME

Pár nap alatti biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát, (Mitesser)
és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává vará-
zsolja, üdít és fiatalít. ÁRA: kistégely 1 kor., nagy tégely 2 kor.

Hívató tolelt-cikkkek: Margit-hálgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér.
Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvix 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beklüldése után küldi
a készítő: Földes Kelemen gyógyszerész **ARAD**.

Frakktár Szentesen: Várady Lajo,
Sámuel B., Derecskeky M.,
ifj. Váradi L.,

Páratlan és
csodás hatásúÓvatosan
utánzóktól!

LIPIK Szlavóniában

Vasút-, posta és
távírdia állomás.

Elsőrangú fürdőhely.

Egyetlen jódtartalmú alkalikus hévíz
(64° C.) Európában. Páratlan gyógyha-
tású a táposatorna és a vízeleti utak
összes hurutos megbetegedései, húgysa-
vasáttétel, köszvény, csúz és ischias, gör-
völý, angolkór és a összes vérbetegségek
ellen.

Ivókúra. Hévízes fürdők 3—1

Vízgyógyintézet. Inhalatórium.

A fürdőhelyen 10 kiváló orvos működik.

Kivánatra prospektussal és bővebb ér-
tesítéssel szolgál. A fürdőigazgatóseg.

Csak 18 koronáért

küld utánvétellel az

Országos Postakivitelí Áruház

Budapest VII. Verseny-útca 2. szám

egy férföltönyre elegendő 3 mé-
ter finom fekete, sötétkék, szürke,
vagy barna szöveteket vagy
kamgarnt. 9—4

Kiadó üzlethelyiségek.

Ujonnán építl, Horváth Gyula-útcai há-
zamban (a Nyiry közzel szemben)
több üzlethelyiség ber-
beadó. 10—6

Értekezhetni velem ez iránt a
róm. kath. templommal szemben levő
üzletben. Spitzer Adolf.

Szóke István

Kossuth Lajos-útcai házánál három
útcai és három ulvári szoba,
mellékhelyiségekkel Szent-György
naptlól berbeadó. A házában víz-
vezeték is van, mely esetleg kedvező
feltételek mellett eladó.
Értekezni lehet a tulajdonossal
ugyanott. 1—6